

GENİŞ ZAMAN

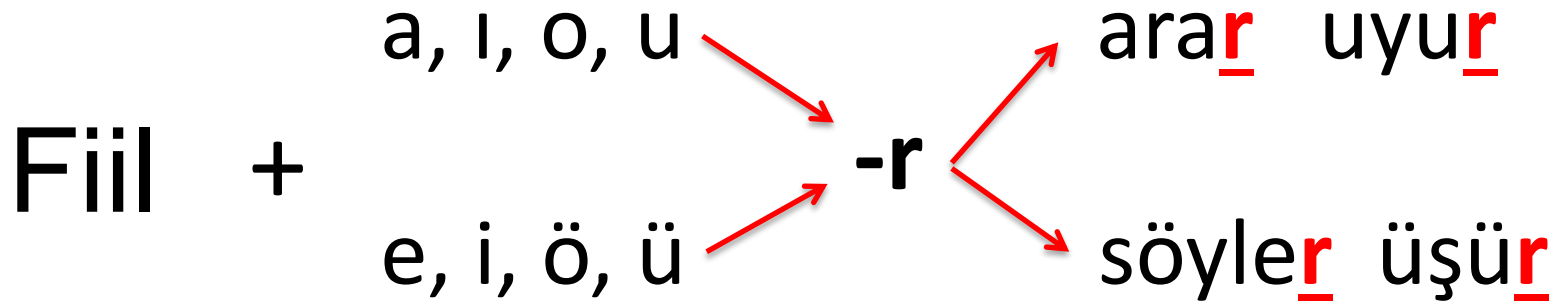
« -r »

Fiil + Geniş zaman + Kişi eki
eki

Fiilin sonunda ünlü harf varsa «-r»

uyumak okumak araamak söyleemek

Her sabah işe gitmeden önce gazete **oku**rum.

Her gece saat on birde **uyu**rum.

Lale vejetaryan.

O daima sebze ve meyve **yer**.

Karıciğım; ben evi
süpürüyorum, sen
bulaşıkları ve
çamaşırları **yıkarsın**.

Hafta sonları sınıfça sinemada film **izle**riz.

Fiilin sonunda **ünsüz** harf varsa

Fiil tek heceliyse
“-ar, -er”

yat-ar	sev-er
sor-ar	sil-er
kız-ar	çık-ar

Fiil çok heceliyse
“-ır, -ir, -ur, -ür”

hazırlan-ır	tanış-ır
güneşlen-ir	kaşın-ır
konuş-ur	giyin-ir

Fiil tek heceliyse “-ar, -er”

a, ı, o, u > -ar

e, i, ö, ü > -er

yatmak → yat+ar → yataar

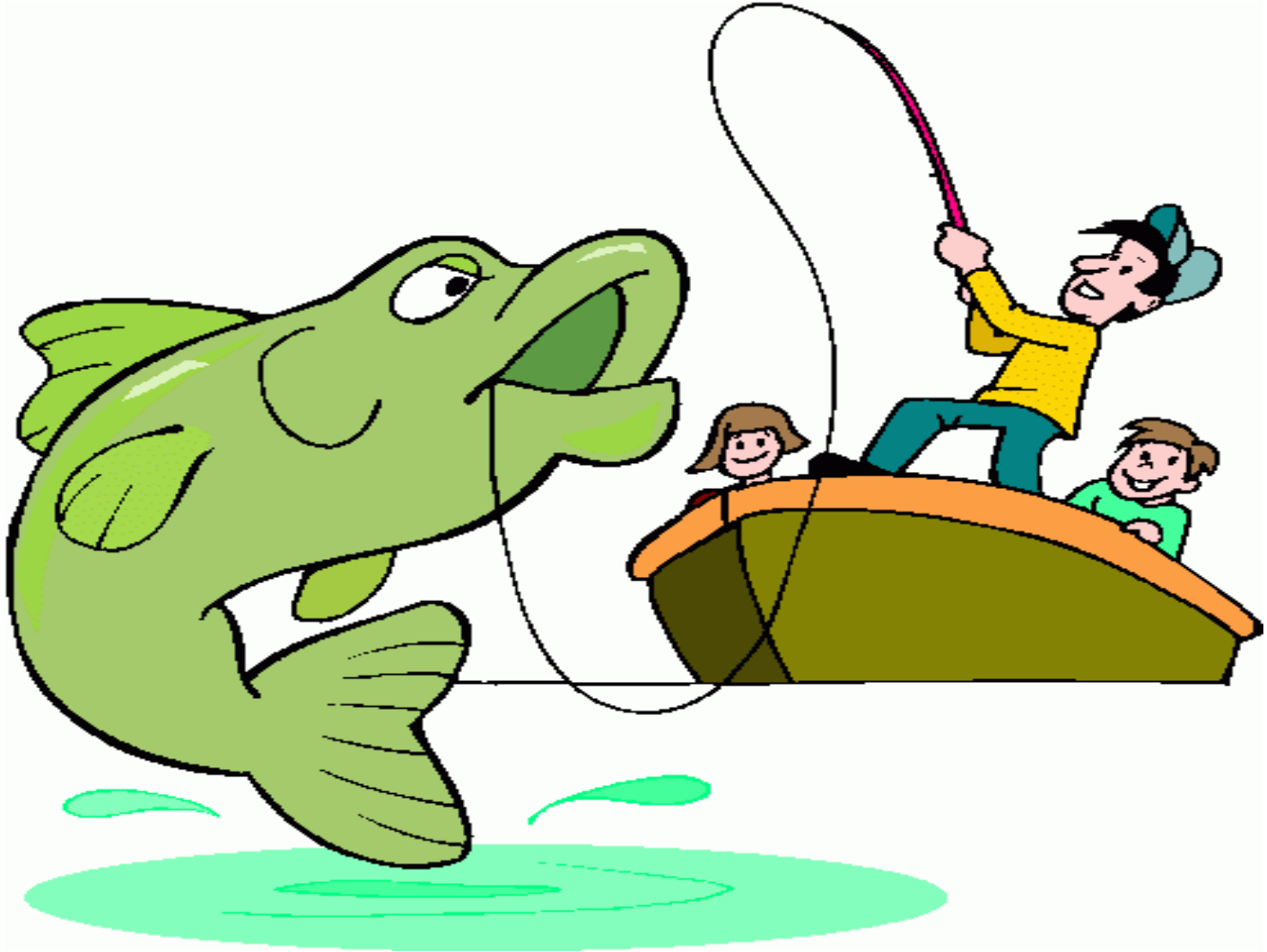
sormak → sor+ar → sorar

sevmek → sev+er → severer

düşmek → düş+er → düşer

Her zaman öđretmene soru **sor**arım.

Yaz akşamları ailece balık **tutar**ız.

Her hafta yeni şeyler tadarım.

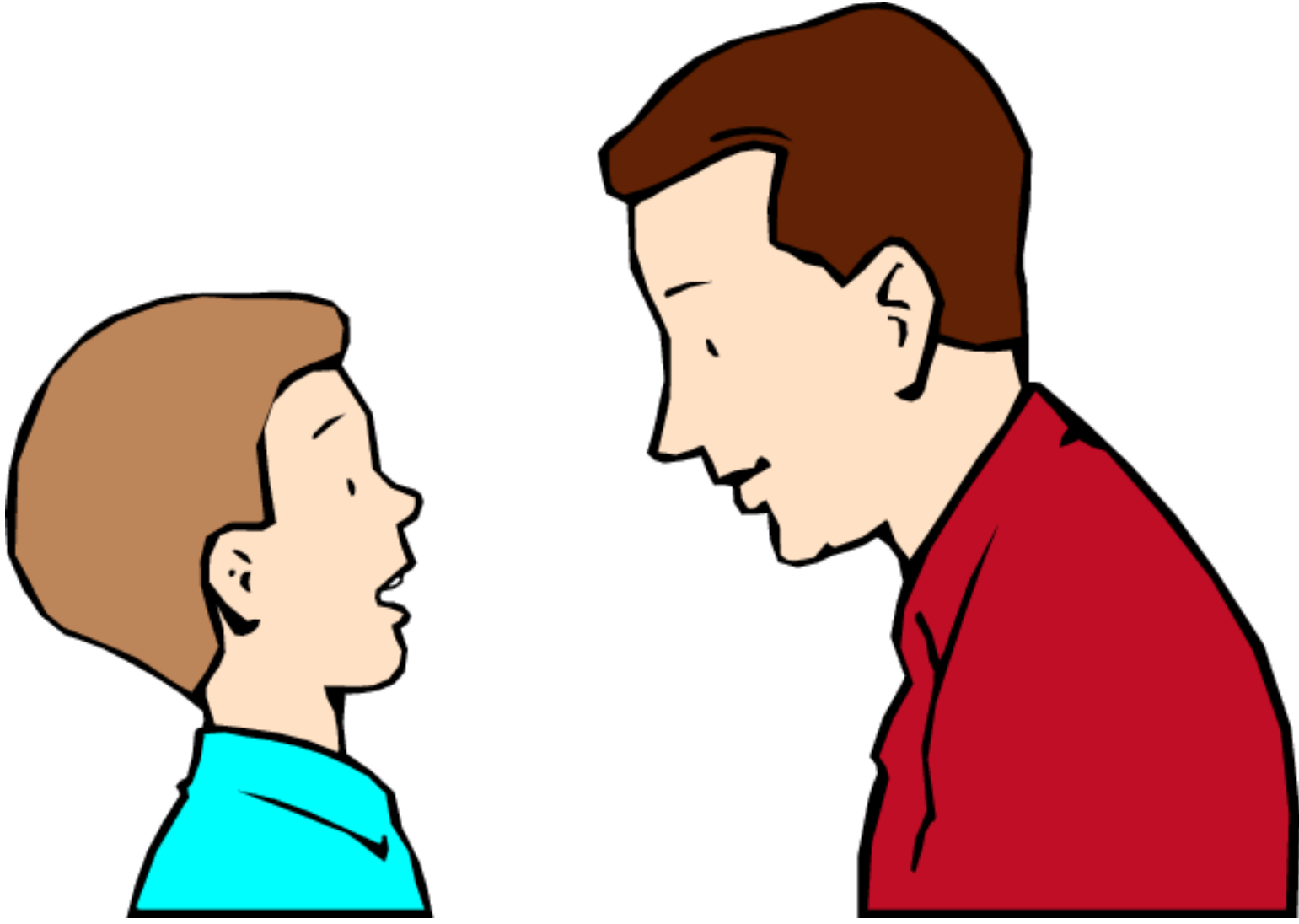

Yarın çok büyük maç var. Trabzonspor Fenerbahçe'yi **yen**er.

Bu yazar genellikle romantik romanlar **yazar**.

Çocuklar genellikle anne ve babasına çok soru **sor**ar.

13 İSTİSNA

almak	→	alır
bilmek	→	bilir
bulmak	→	bulur
durmak	→	durur
gelmek	→	gelir
görmek	→	görür
kalmak	→	kalır
..... olmak	→	... olur
ölmek	→	ölür
sanmak	→	sanır
varmak	→	varır
vermek	→	verir
vurmak	→	vurur

- İhtiyaçlarımı bu marketten **alır**ım.
- Babam her şeyi **bilir**.
- Hocamız bize çok ödev **verir**.
- Avcılar zavallı hayvancıkları **vurur**.
- Kayıp eşyalarımı daima annem **bulur**.
- Telefonum her zaman masanın üstünde **durur**.
- Araçlar ve yayalar kırmızı ışıkta **durur**.
- Sınıfa her zaman Azra'yla birlikte **geliriz**.
- Arkadaşlarımı dersten sonra bu kafede **görür**üm.
- Selma arada bir bizde **kalır**.
- Ailem bana her konuda yardımcı **olur**.
- Her canlı bir gün **ölür**.
- Ben okula gitmeden önce kardeşim evde **olur**.
- Bir saat sonra eve **varırız**.
- **Sanırım**, yağmur yağacak.

Fiil çok heceliyse “-ır, -ir, -ur, -ür”

Fiil +

a, ı → -ır → hazırlanır, çalışır

e, i → -ir → güneşlenir, giyinir

o, u → -ur → konuşur

ö, ü → -ür → görüşür

Öğrenciler sınav zamanı sabaha kadar ders **çalışır**.

Yazları günde en az bir saat **güneşlen**irim.

Kardeşimi her sabah okula servis **götürür**.

Karım, genellikle az
konuşur, ama bugün
Çok konuŝuyor.

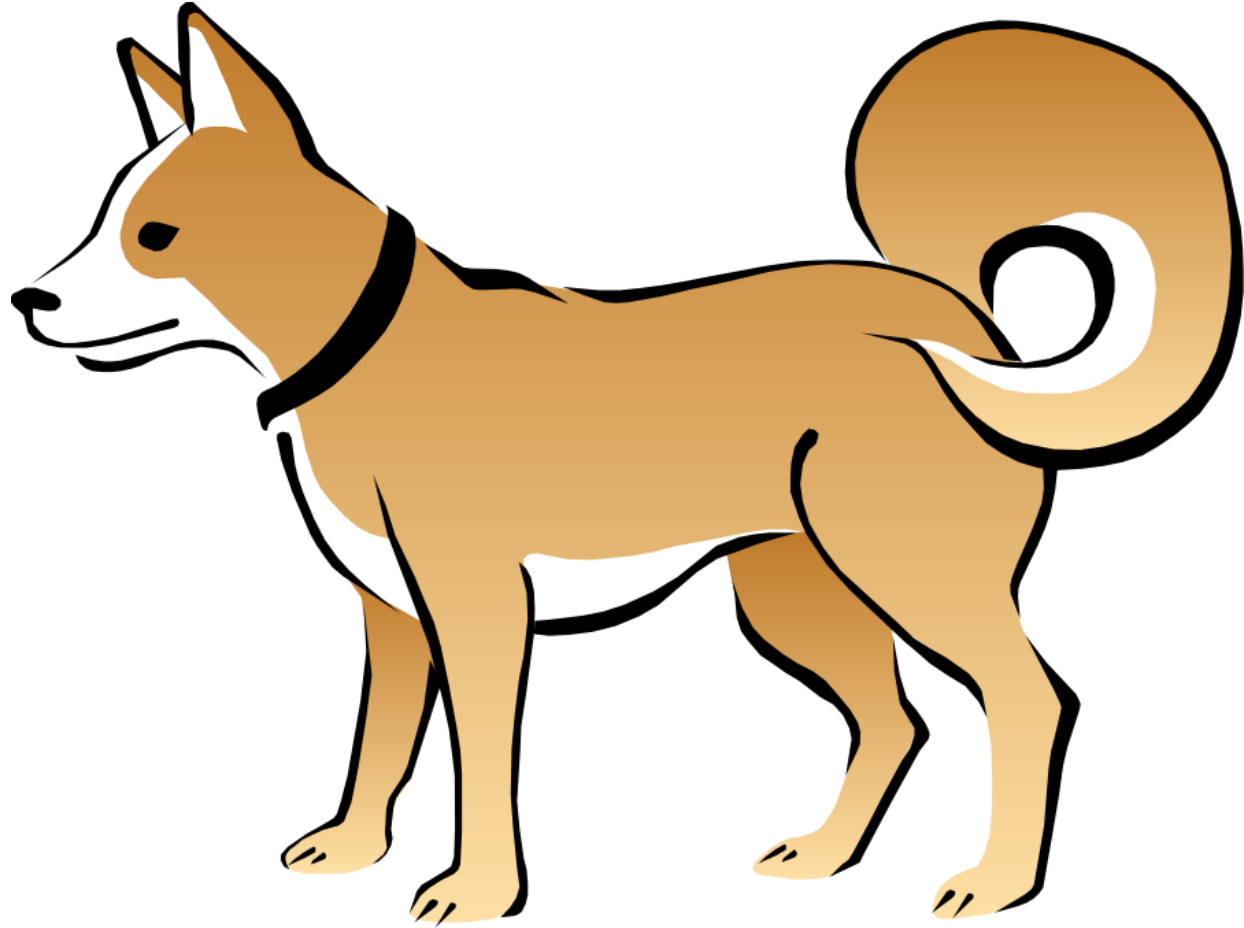
Partiye sen de gel, yeni arkadaşlarla **tanış**ırsın.

Biz günde dokuz saat **çalışırız**.

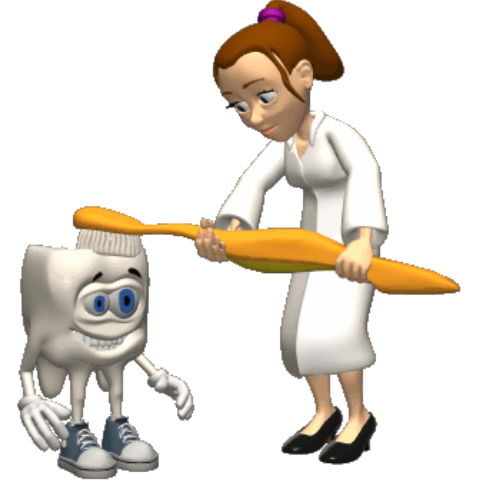
Bazı hayvanlar depremi önceden **hisseder**.

Eski eşyalarımı genellikle **sat**arım.

Kullanımı:

1. Her zaman yaptığımız şeyleri
anlatmak için geniş zaman kullanırız.

Şimdiki Zaman

Ben her sabah dişlerimi fırçalıyorum.

Geniş Zaman

Ben her sabah dişlerimi fırçalarım.

Babaannem her zaman bu
sandalyede **oturur**.

Anneannem bize hafta sonları lezzetli kurabiyeler **pişirir**.

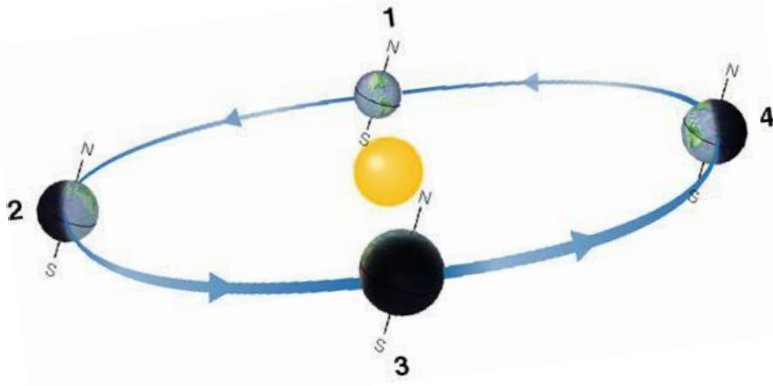

Bebekler her zaman **ağlar**.

Bayramlarda mutlaka
büyüklerimizi ziyaret ederiz
ve onların ellerini öperiz.

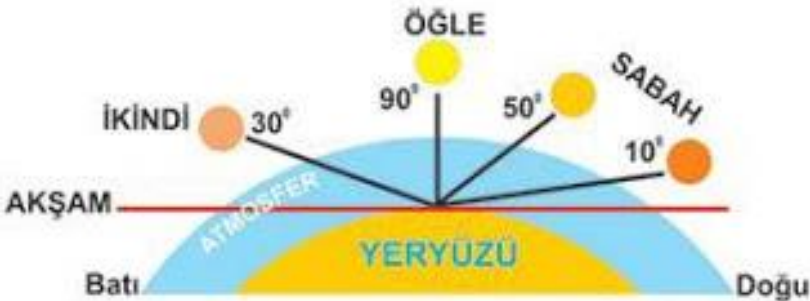
$$2+2=4$$

$$6 \times 4 = 24$$

$$8:1=8$$

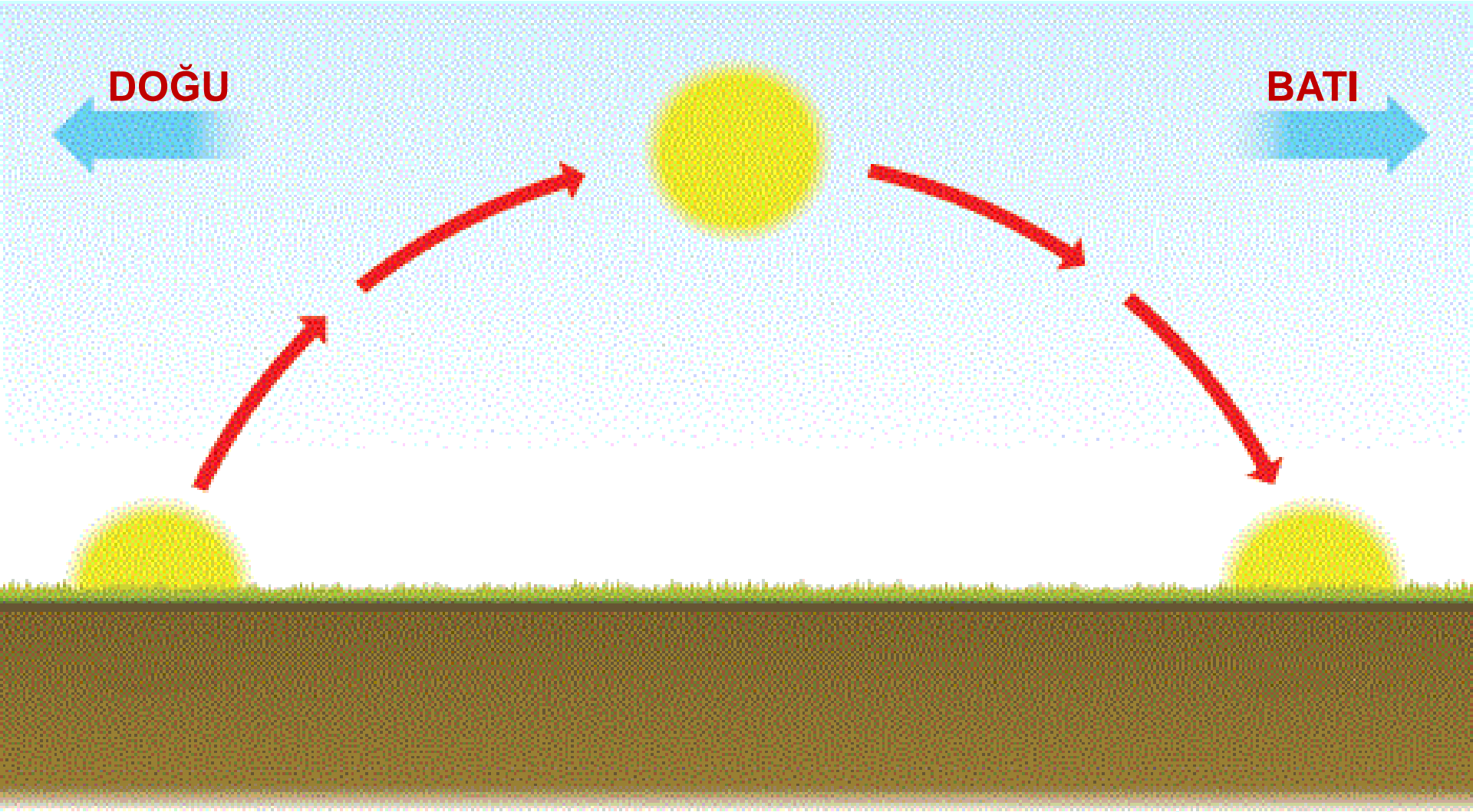
Kullanımı:

2. Genel ya da gerçeklikleri herkes tarafından kabul edilmiş durumları anlatmak için kullanılır.

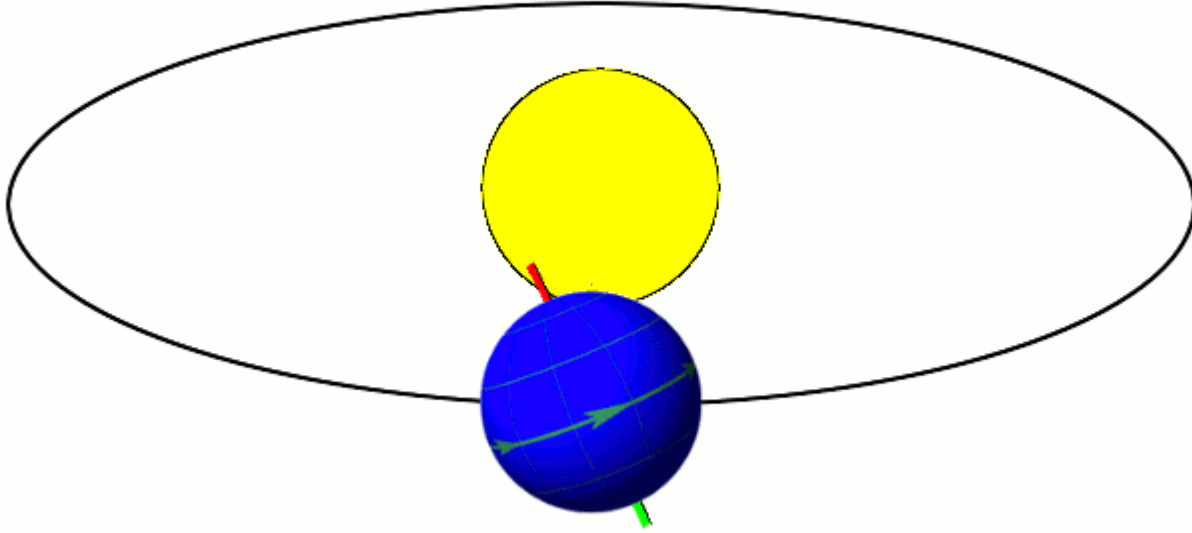

Su 100 derecede **kaynar**.

Güneş doğudan **doğ**ar, batıdan **bat**ar.

Dünya, Güneş'in etrafında **döner**.

$$68+52=120$$

Altmış sekiz, elli iki daha yüz yirmi **eder**.

Güneş, güneş gözlüğü **tamaz**.

Kullanımı:

3. Gelecek zaman anlamında kullanılır.

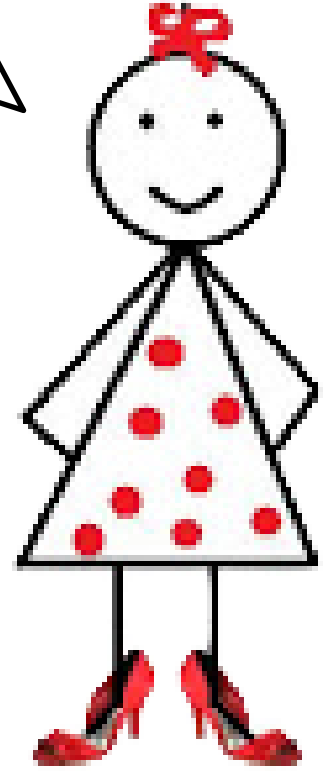
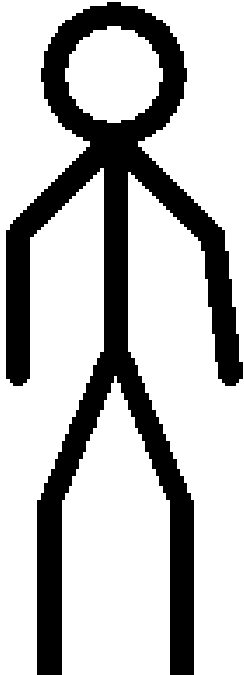

Sabırlı olun, yemek
biraz sonra **pişer**.

Sabırlı olun, yemek
biraz sonra **pişecek**.

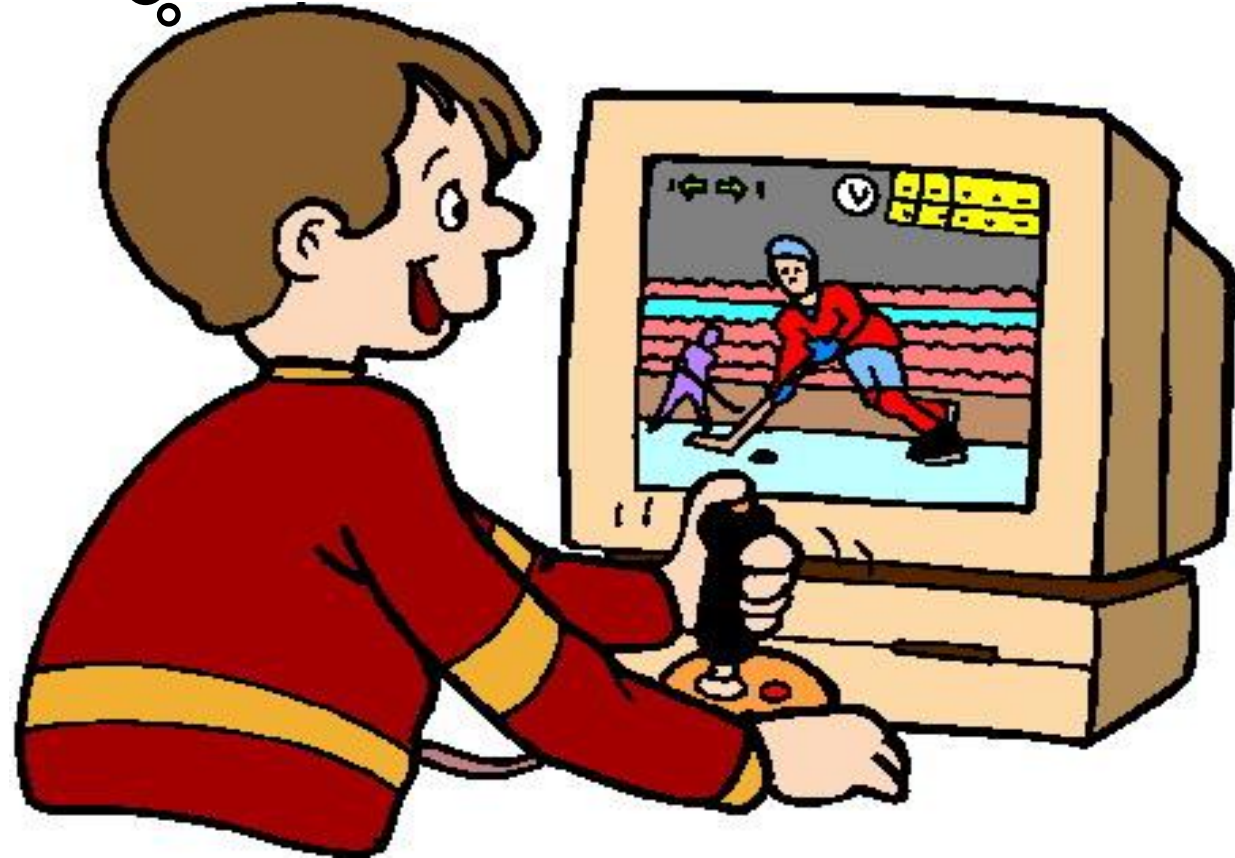
Sen beni bekleme.
Alışverişe gideceğim.
Akşam evde **görüŧürüz**.

Diyete yarın **başla**rım.

Biraz daha oyun
oyunayacađım. Ödevlerimi
hafta sonu **bitiririm**.

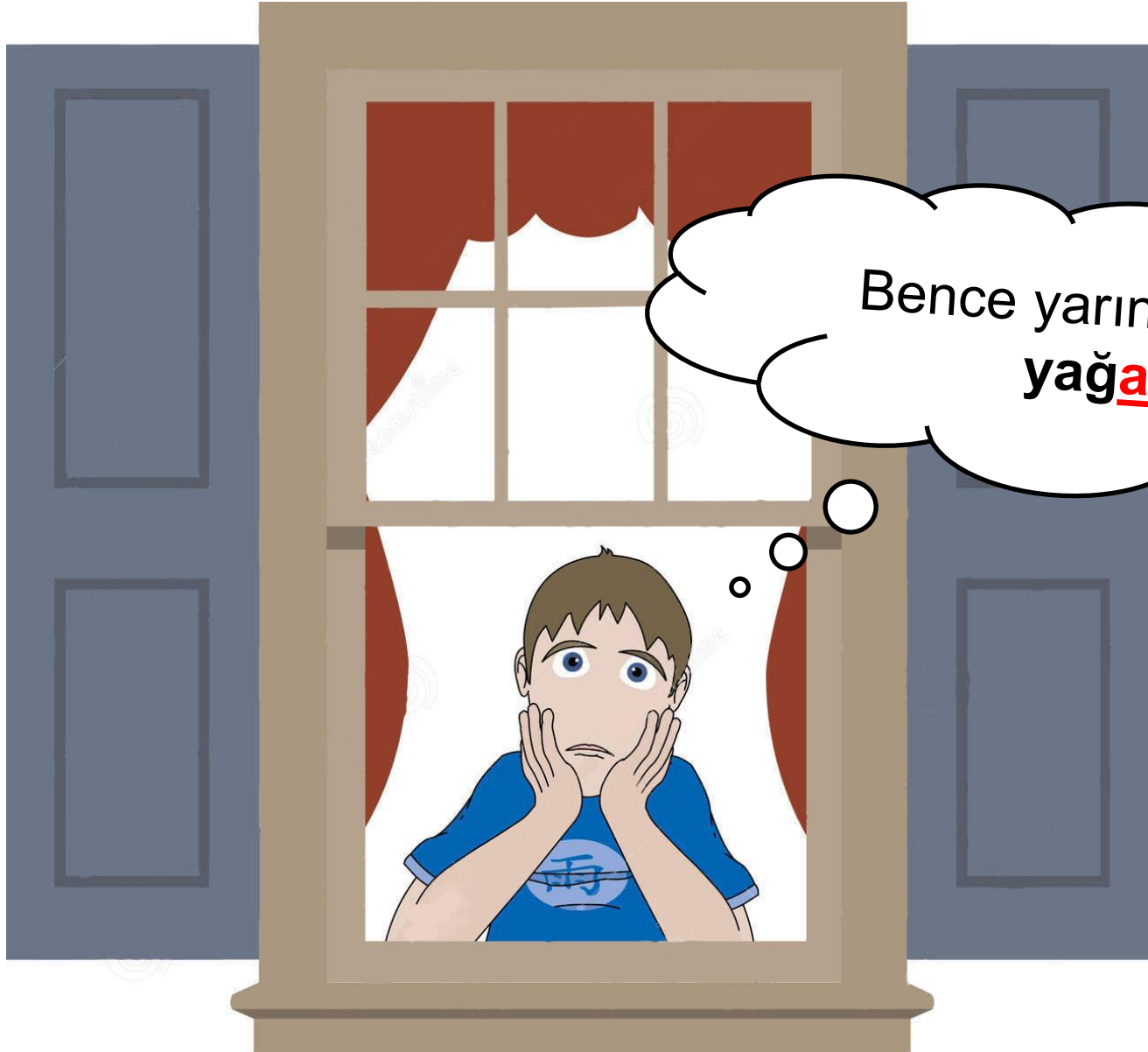

Kullanımı:

4. Gelecek zaman içinde tahmin anlamında kullanılır.

Bence yarın yağmur
yağar.

İnşallah bu yaz
Hakan'la **evlenirim**.

Bu sınavdan en az
80 **al**ırım.

2 gün
sonra

Projende sana
yardım **edeceğim**.

Kesinlikle yardım
edeceğim. Eminim.

Projende sana
yardım **ederim**.

Emin değilim,
belki. İnşallah.

Kullanımı:

5. Bazen soru cümleleri emir,
rica, istek anlamında kullanılır.

Şurayı imzalar
mısınız?

Garson bey
lütfen **bakar**
mısınız?

Ay! Çok da
yakışıklıymış.

Bize iki çay
getirir mısınız?

Fikret, bana yardım
eder misin?

Çay içer
misin?

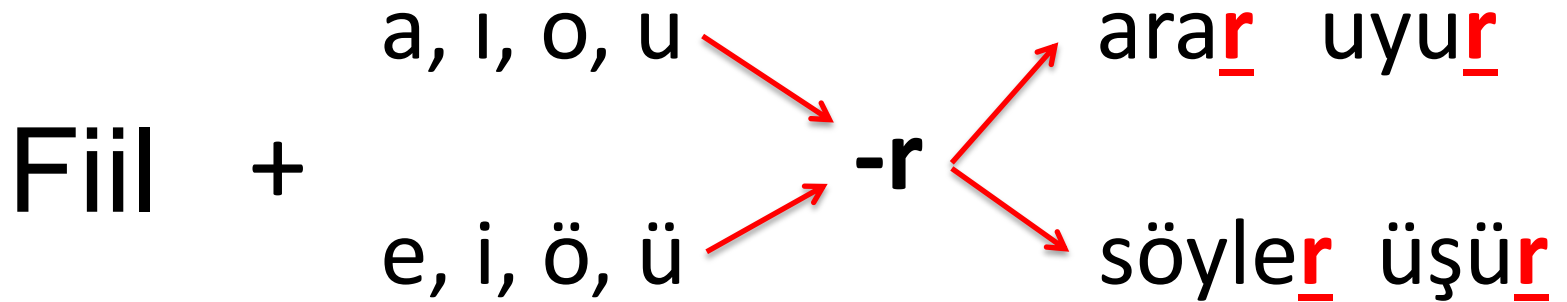

TEKRAR

Fiilin sonunda ünlü harf varsa «-r»

uyumak okumak araamak söyleemek

Fiilin sonunda **ünsüz** harf varsa

Fiil tek heceliyse
“-ar, -er”

yat-ar	sev-er
sor-ar	sil-er
kız-ar	çık-ar

Fiil çok heceliyse
“-ır, -ir, -ur, -ür”

hazırlan-ır	tanış-ır
güneşlen-ir	kaşın-ır
konuş-ur	giyin-ir

Fiil tek heceliyse “-ar, -er”

a, ı, o, u > -ar e, i, ö, ü > -er

yatmak	→	yat+ <u>ar</u>	→	yat <u>ar</u>
sormak	→	sor+ <u>ar</u>	→	sor <u>ar</u>
sevmek	→	sev+ <u>er</u>	→	sev <u>er</u>
düşmek	→	düş+ <u>er</u>	→	düş <u>er</u>

13 İSTİSNA

almak	→	alır
bilmek	→	bilir
bulmak	→	bulur
durmak	→	durur
gelmek	→	gelir
görmek	→	görür
kalmak	→	kalır
..... olmak	→	... olur
ölmek	→	ölür
sanmak	→	sanır
varmak	→	varır
vermek	→	verir
vurmak	→	vurur

Fiil çok heceliyse “-ır, -ir, -ur, -ür”

Fiil +

a, ı → -ır → hazırlanır, çalışır

e, i → -ir → güneşlenir, giyinir

o, u → -ur → konuşur

ö, ü → -ür → görüşür

Olumlu (+)

	ünlü ile bitiyorsa	tek heceliyse	çok heceliyse
Ben	ararım	severim	pişirim
Sen	ararsın	seversin	pişirsin
O	arar	sever	pişirir
Biz	ararız	severiz	pişiririz
Siz	ararsınız	seversiniz	pişirirsiniz
Onlar	arar(lar)	sever(ler)	pişirirler

Olumsuz (-)

	ünlü ile bitiyorsa	tek heceliyse	çok heceliyse
Ben	aram am	sev mem	pişir mem
Sen	aram azsın	sev mezsin	pişir mezsin
O	aram az	sev mez	pişir mez
Biz	aram ayız	sev meyiz	pişir meyiz
Siz	aram azsınız	sev mezsiniz	pişir mezsiniz
Onlar	aram az(lar)	sev mez(ler)	pişir mez(ler)

Olumlu Soru (+ / ?)

	ünlü ile bitiyorsa	tek heceliyse	çok heceliyse
Ben	arar r mıyım?	sever er miyim?	pişir ir miyim?
Sen	arar r mısın?	sever er misin?	pişir ir misin?
O	arar r mı?	sever er mi?	pişir ir mi?
Biz	arar r mıyız?	sever er miyiz?	pişir ir miyiz?
Siz	arar r mısınız?	sever er misiniz?	pişir ir misiniz?
Onlar	arar r (lar) mı?	sever er (ler) mi?	pişir ir (ler) mi?

Olumsuz Soru (- / ?)

	ünlü ile bitiyorsa	tek heceliyse	çok heceliyse
Ben	aram maz mıyım?	sev mez miyim?	pişir mez miyim?
Sen	aram maz mısınız?	sev mez misin?	pişir mez misin?
O	aram maz mı?	sev mez mi?	pişir mez mi?
Biz	aram maz mıyız?	sev mez miyiz?	pişir mez miyiz?
Siz	aram maz mısınız?	sev mez misiniz?	pişir mez misiniz?
Onlar	aram maz (lar) mı?	sev mez (ler) mi?	pişir mez (ler) mi?